

آزمون درس علوم و فنون دهم انسانی / نام و نام خانوادگی: شعبه: نوبت اول / دی ماه ۹۹ زمان: ۷۰ دقیقه		
۱	<p>الف) مبانی تحلیل متن (۲ نمره)</p> <p>۱- درست یا نادرست بودن هر یک از موارد زیر را با علامت (ص و غ) تعیین نمایید:</p> <p>الف) نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری نیست.</p> <p>ب) در سطح موسیقایی، متن را از دید وزن، قافیه، ردیف و آرایه‌های بدیع لفظی بررسی می‌نماییم.</p> <p>پ) «سطح واژگانی» و «سطح دستوری یا نحوی» مربوط به قلمرو ادبی است.</p> <p>ت) بررسی متن از دید مسائل علم بیان شامل: تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه و مراعات نظیر است.</p>	
۱	<p>موارد درست درون کمانک را انتخاب کنید:</p> <p>الف) بررسی کاربردهای تاریخی دستور مربوط به قلمرو (ادبی / زبانی) است.</p> <p>ب) پی‌بردن به تعلیمی یا اندرزی بودن متن به قلمرو (فکری / نتیجه‌گیری) برمی‌گردد.</p> <p>پ) پس از خوانش شعر، تعیین قالب شعری مربوط به (قلمرو زبانی / ادبی) است.</p> <p>ت) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف (لحن / قافیه) می‌شود.</p>	۲-
۵/۱	<p>ب) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۲ نمره)</p> <p>توضیح مقابل، درباره کدام کتاب است؟ «این کتاب، حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد و موضوع آن تاریخ گذشته ایران بود.»</p> <p>الف) ترجمه تفسیر طبری ب) شاهنامه ابومنصوری پ) تاریخ بلعمی ت) هزار و یک شب</p>	۳-
۱	<p>نویسنده آثار زیر را بنویسید.</p> <p>الف) تفسیر طبری ب) تاریخ بلعمی ج) تاریخ الرسل و الملوك د) ترجمه تفسیر طبری</p>	۴-
۵/۱	<p>۵- شعر غنایی با کدام شاعران قوت و استحکام یافت؟</p>	
۷۵/۱	<p>۶- ب) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p> <p>برای شعر زیر سه مورد از نکات زبانی را استخراج نمایید:</p> <p>«چو صیاد آمد او را مرده پنداشت نمی‌یارست روبه را کم انگاشت به دل می‌گفت: با دل نیست بازی کنون باید به کارم حيله‌سازی»</p>	
۷۵/۱	<p>۷- شعر زیر را از نظر قلمرو ادبی بررسی نمایید. (سه مورد)</p> <p>«صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایش قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن از کنار ابر، تا دریا تنزل بایش»</p>	

۸-	<p>در عبارت زیر با توجه به قلمرو ادبی «تضاد و دو مورد تشبیه» را شناسایی نموده، سپس نوع حکایت را تعیین نمایید.</p> <p>«باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.»</p>	۱
۹-	<p>ویژگی مشترک دو بیت زیر از نظر <u>قلمروی فکری</u>، چیست؟</p> <p>الف) هر که دل پیش دلبری دارد ریش در دست دیگری دارد ب) چون نام دل شنید از دور، روباه جهان بر چشم او شد تیره، آن گاه</p>	۵/۱
۱۰-	<p>متن زیر را بخوانید و بنویسید شناسایی هر یک از موارد زیر مربوط به کدام <u>قلمرو</u> است؟</p> <p>«من دنیا را بدان چاهی پرآفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و چشیدن شهد و شیرینی را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است.»</p> <p>الف) تشبیه دنیا به چاه پرآفت ب) جمع کلمه «موش» با نشانه «ان» پ) به کارگیری «شهد» در معنی «عسل» ت) با خواندن آخر حکایت درمی‌یابیم که نویسنده نسبت به خوشی‌های زودگذر، نگرش منفی دارد.</p>	۱
۱۱-	<p>پ) زیبا شناسی (۶ نمره)</p> <p>موارد زیر را با استفاده از معلومات خود کامل نمایید:</p> <p>الف) واج آرایی تکرار یک ..... در سخن است؛ به گونه‌ای که بر موسیقی و تأثیر آن بیفزاید. ب) آنچه در تکرار اهمیت دارد، جنبه موسیقایی و آوایی سخن است نه شکل نوشتاری ..... پ) عواملی که موسیقی لفظی را پدید می‌آورند ..... می‌خوانیم. ت) اگر کلمه یا عبارتی بیش از یک بار در یک بیت استفاده شود، آرایه ..... به وجود می‌آید.</p>	۱
۱۲-	<p>در بیت‌ها و عبارت‌های زیر، واج آرایی و واژه آرایی را بیابید:</p> <p>الف) گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست / گوشه چشمت بلای گوشه‌نشین است ب) خواب نوشین بامداد رحیل / باز دارد پیاده را ز سبیل پ) خیزید و خز آید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است ت) بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار / روز فراق را که نهد در شمار عمر ث) دل نیست چو کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم پریدیم ج) سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود، ارادت اوست</p>	۳

۱۳-	انواع سجع را در عبارات زیر مشخص و نوع آن‌ها را بنویسید. (الف) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع. (ب) بزرگان گفته اند: دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است. (پ) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست. (ت) فلان را کرم بی‌شمار است و هنر بی‌حساب.	۲				
۱۴-	(ت) موسیقی شعر (۶ نمره) هر یک از شعرهای ستون «الف» به کدام مورد در ستون «ب» مربوط می‌شود؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافه است.) <table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>(الف) بُود رستمش نام و بس سرکش است / گه جنگ چون آب و چون آتش است (ب) روی مپوشان که بهشتی بُود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم (پ) زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم (ت) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک / کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید</td><td>بزمی اندوه‌بار حماسی تعلیمی شادی و نشاط</td></tr></table>	الف	ب	(الف) بُود رستمش نام و بس سرکش است / گه جنگ چون آب و چون آتش است (ب) روی مپوشان که بهشتی بُود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم (پ) زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم (ت) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک / کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید	بزمی اندوه‌بار حماسی تعلیمی شادی و نشاط	۱
الف	ب					
(الف) بُود رستمش نام و بس سرکش است / گه جنگ چون آب و چون آتش است (ب) روی مپوشان که بهشتی بُود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم (پ) زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم (ت) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک / کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید	بزمی اندوه‌بار حماسی تعلیمی شادی و نشاط					
۱۵-	کدام تساوی از نظر حس و حال فضای شعری و عاطفی درست است؟ (الف) گو بهار دل و جان باش و خزان باش، ار نه / همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست‌زن = بار حماسی (ب) این مطرب از کجاست که برگفت نام دوست / تا جان و جامه بذل کنم بر پیام دوست = حالت شادی و نشاط (پ) معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا / کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا = پند و اندرز	۵/.				
۱۶-	بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید، سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی‌ها شکایت می کند	۳				

با توجه به تقطیع هجایی بیت، در جدول زیر به سوالات پاسخ دهید.

مینداز خود را چو روباه شل»

«برو شیر درنده باش ای دغل

بُ	رُو	شی	رِ	دَر	رَن	دِ	با	شی	دَ	غَل
مَ	یَن	دا	ز	خُد	را	چُ	رو	با	هِ	شَل

الف) بیت بالا دارای چند رکن است؟

ب) بیت بالا چند هجا دارد؟

ج) بیت بالا چند هجای کوتاه دارد؟

د) (بیت بالا چند هجای بلند دارد؟

هـ) بیت بالا چند هجای کشیده دارد؟

و) آخرین هجای هر دو مصراع، چه هجایی است؟

limoonad
Education For All

به این امید که:

وجود نازکت آزرده گزند مباد

تننت به ناز طیبیان نیازمند مباد